
УДК 330.342

Маслак М.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки бізнесу і МЕВ
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ ТРАНСФЕРУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Для того, щоб трансфер інтелектуальних технологій у виробничо-комерційній системі був ефективним, необхідно обрати відповідну стратегію. На сьогодні в світовому економічному просторі розглядається декілька напрямів стратегій трансферу, наприклад, як послідовних невеликих покращень продукції; стрибкоподібних технологічних інновацій; прискорень процесу НДДКР за допомогою залучення до роботи зовнішніх організацій [1-12]. Більш детальна класифікація стратегій трансферу може бути представлена наступним чином.

«Патентна» стратегія. Не вимагає великих витрат, патент може бути використаний для захисту інновацій. Можливостей для їх пошуку багато, а вартість їх невисока,

«Снайперська» стратегія - ця стратегія заснована на декількох патентах, що охоплюють базову технологію, без докладання зусиль для захисту можливих модифікацій або поліпшень. Стратегія є ризикованою, так як оригінальні патенти і технологія, яку вони захищають, можуть застаріти.

Стратегія «блокування». Такі стратегії використовуються, коли суб'єкт господарювання не має наміру використовувати патенти, а використовує їх як життєздатну альтернативу проти своїх конкурентів,

Стратегія «дробовика». Суб'єкт господарювання прагне мати якомога більше патентів в конкретній області техніки, яка повинна створити враження, що технологічна область настільки захищена патентами, що конкурентам практично неможливо запатентувати що-небудь в цій області область або щоб уникнути порушення одного або декількох існуючих патентів конкурента. Однак, забезпечуючи оптимальний захист, такий спосіб

досягнення поставлених цілей може виявитися витратним і неможливим для малих і середніх підприємств, які не мають значних ресурсів для досліджень.

Стратегія «охоплення ринку» - У цьому випадку зусилля спрямовані на перетворення району в так звані джунглі або патентне мінне поле, наприклад, шляхом забезпечення кожного кроку виробничого процесу новими патентами, меншими або більш систематично. Дана стратегія може бути застосована особливо в разі появи нових технологій, коли ступінь ризику висока, невідомо, чи будуть напрямки розробок і досліджень плідними, або коли економічна цінність, охоплена сферою дії патенту, невизначена,

Стратегія «паркану». Для цієї стратегії характерно подавати патенти не тільки на основні технології, що належать даному суб'єкту, але і на поступові поліпшення (прогрес в розвитку базової технології), з метою створення своєрідного кількісного «паркану» від конкуренції.

«Обволікаюча» стратегія. Провідний патент, особливо важливий для даного підприємства, може бути обмежений або оточений іншими патентами, які є менш важливими, але в сукупності блокують ефективно комерційне використання центрального патенту навіть після закінчення терміну його дії.

Стратегія «престиж». Стратегія заснована на припущенні, що престиж і лідерство, яке супроводжує патент, можуть допомогти бізнесу і керувати стратегією розвитку. Відомо також, що академічні та науково-дослідні підрозділи активно подають заявки на патенти, щоб отримати визнання у своїй науково-дослідній роботі, і це не обов'язково призводить до реалізації патенту.

Стратегія «опудало». Власник патенту може не мати наміру відстоювати свої права, а натомість пильнує, чи конкуренти «тримаються» подалі від території, яка охороняється. Патент працює тут за принципом опудала, що утримує конкурентів подалі від діяльності власника знань.

Також необхідно вказати на стратегії, засновані на ліцензуванні конкретних рішень, а форма даної стратегії впливає з самого типу ліцензії. Так буде, наприклад, якщо в ліцензійному договорі буде вказана ціна продукції, виготовленої на основі даного винаходу, при якій ліцензіат буде зобов'язаний її продати.

Список використаних джерел:

1. Kocziszky György, Pererva P.G., Szakaly D., Somosi Veres M. (2012) *Technology transfer. Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI»*. 668 p.
2. Кобелева Т.О., Витвицька О.Д., Перерва П.Г., Ковальчук С.В. *Стратегічне управління розвитком підприємства на засадах інтелектуальної власності // Вісник НТУ "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр. Харків : НТУ "ХПІ", 2022. № 1. С. 52-57.*
3. Tkachov M.M., Pererva P.G., Kobieliava T.O., Tkachova, N.P., Diachenko T.A. (2021) *Management of relations with enterprise stakeholders based on value approach // Problems and Perspectives in Management. Vol.19, Iss.1. P.24-38.*
4. Pererva P.G., Kocziszky G., Veres Somosi M. (2019) *Compliance program: [tutorial]. Kharkov; Miskolc : NTU "KhPI". 689 p.*
5. Гусаковська Т.О., Кобелева Т.О. *Вплив розміру збитків від порушень прав інтелектуальної власності на процес ціноутворення. Вісник НТУ "ХПІ": зб. наук. пр. «Технічний прогрес та ефективність виробництва». Харків: НТУ "ХПІ", 2014. № 64 (1106). С. 52-57.*
6. Кобелева Т.О., Перерва П.Г. *Формування системи економічної стійкості та комплаєнс захисту машинобудівного підприємства // Економіка: реалії часу. 2018. № 1 (35). С. 98-106.*
7. Перерва П.Г., Кобелева Т.О., Ткачова Н.П. *Формування інноваційної та інвестиційної політики промислового підприємства на засадах збалансованої системи показників // Вісник НТУ "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. Харків : НТУ "ХПІ", 2015. № 59 (1168). С. 96-100.*
8. Ілляшенко С.М., Перерва П.Г., Маслак О.І., Кобелева Т.О., Кучинський В.А. *Ефективність інформаційних технологій в управлінні інтелектуальною власністю промислового підприємства // Вісник НТУ "ХПІ": зб. наук. пр. Екон.науки. Харків : НТУ "ХПІ", 2021. № 1. С. 53-58.*
9. Маслак О.І., Перерва П.Г., Кобелева Т.О., Кучинський В.А., Ілляшенко С.М. *Аутсорсинг патентних, логістичних та інформаційних послуг як інструмент підвищення ефективності управління інтелектуальною власністю на промисловому підприємстві // Вісник НТУ "ХПІ": зб. наук. пр. Екон.науки. Харків : НТУ "ХПІ", 2021. № 2. С. 21-26.*
10. Кобелева Т.О. *Сутність та визначення комплаєнс-ризиків // Вісник НТУ "ХПІ": зб. наук. пр. Екон.науки. Харків: НТУ "ХПІ", 2020. № 1 (3). С. 116-121.*
11. Tkachova N., Kobieliava T., Pererva P. *Formation of competitive advantages of machine-building enterprises on the basis of the benchmarking concept [Electronic resource]. International Marketing and Management of Innovations: Global Sci. E-Journal. Bielsko-Biala, 2021. № 6. 10 p.*
12. Кобелева Т.О. *Комплаєнс-безпека промислового підприємства: теорія та методи: монографія. Харків: ПланетаПринт, 2020. 354 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/54748>*